

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365
4100 AJ Culemborg
tel: 0345-512710
fax: 0345-519849
www.buwa.nl

Vollmer & Partners
stedebouw en landschap
C. Hurman
Postbus 9769
3506 GT Utrecht

datum: 7 september 2011
auteur: R. J. Jonkvorst MSc.
projectleider: drs. J. van der Winden
status: Definitieve versie

Oplegnotitie voortoets Haarbrug-zuid, Bunschoten

Bureau Waardenburg heeft op verzoek van Aveco de Bondt bv. de volgende rapportage geschreven:

Jonkvorst, R.J. & J. van der Winden, 2008. Voortoets bedrijventerrein Haarbrug-zuid, Bunschoten. Oriënterend onderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet. Rapport 08-086. Bureau Waardenburg, Culemborg.

In het kader van een procedure met betrekking tot het ontwerp-bestemmingsplan Haarbrug-Zuid te Bunschoten is een zienswijze binnen gekomen van de Stichting Behoud De Eemvallei (d.d. 28 juni 2011). Namens de gemeente Bunschoten heeft Vollmer & Partners stedenbouw en landschap aan Bureau Waardenburg gevraagd een toelichting te geven op de vragen die gesteld zijn over de destijds geschreven rapportage. De beantwoording heeft hoofdzakelijk plaatsgevonden in een eerdere notitie. Echter voor het beantwoorden van enkele van deze vragen is een toelichting noodzakelijk op basis van nieuwe informatie in relatie tot de destijds geschreven voortoets. Derhalve is deze oplegnotitie opgesteld. Onze reactie volgt hieronder.

Zienswijze Stichting Behoud De Eemvallei

Uit de zienswijze van de Stichting Behoud De Eemvallei komen een aantal stellingen en vragen naar voren die betrekking hebben op de voortoets. Hier volgt een beknopte samenvatting van de vermelde aandachts- en kritiekpunten waarop een toelichting ten opzichte van de bestaande voortoets noodzakelijk is. Op de overige aandachts- en kritiekpunten is reeds in een eerdere notitie gereageerd. Aansluitend volgt een toelichting per onderdeel.

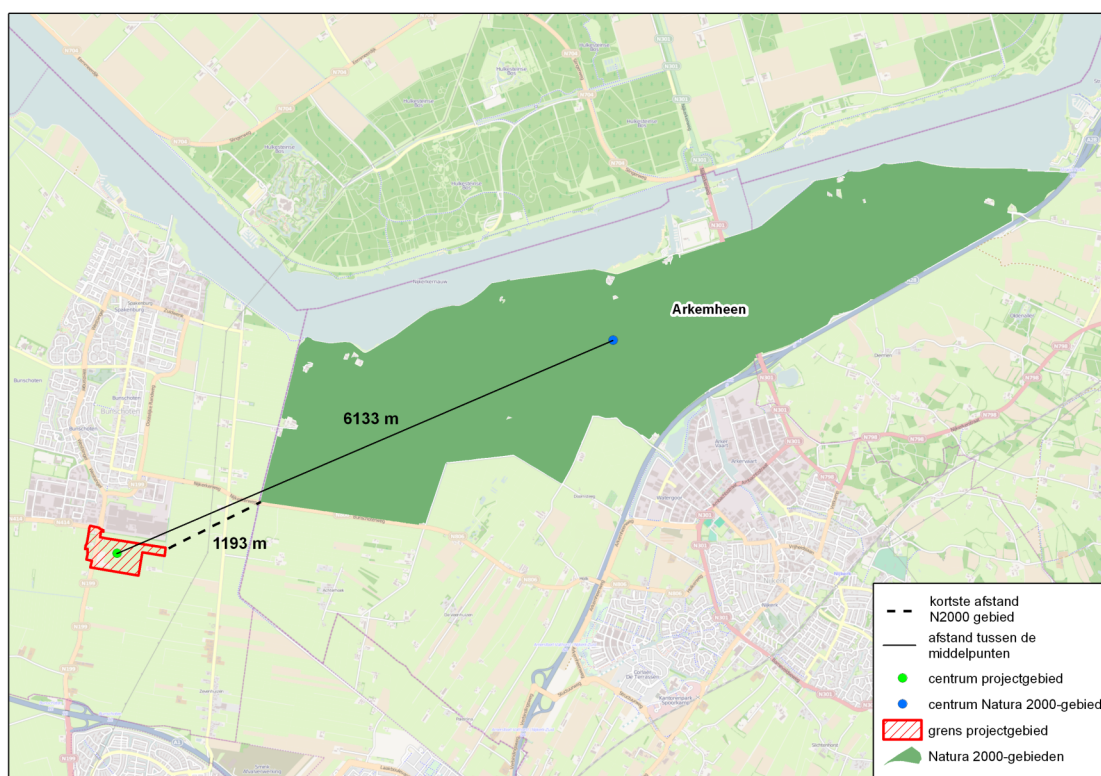
- 1 In de rapportage wordt een afstand van circa 1000 meter gehanteerd tussen het plangebied en de grens van het Natura 2000-gebied Arkemheen. In de zienswijze wordt gesteld dat deze afstand aanzienlijk korter is.
- 2 De rapportage zou ten onrechte uitgaan van 20 hectare in plaats van 27 hectare voor de planlocatie. Dit heeft mede als gevolg dat de berekende effecten op kleine zwaan zijn onderschat, indien 27 hectare in plaats van 20 hectare als uitgangspunt wordt gehanteerd. Dit zou resulteren in een groter aandeel aan verstoord gebied.
- 3 In de zienswijze wordt gesteld dat in het ontwerp-bestemmingsplan milieugevolgen worden omschreven die binnen de bebouwde kom van Bunschoten verdwijnen, waarvan de indiener van de zienswijze veronderstelt dat deze zich vervolgens zullen voordoen in de directe omgeving van Natura 2000-gebied Arkemheen. Deze effecten zouden niet onderzocht zijn.

Toelichting zienswijze

Ad 1

De afstand tussen de meest dichtbij gelegen grenzen van zowel het plangebied als de grens van het Natura 2000-gebied Arkemheen (http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/-documenten/gebieden/056/n2k_056_00_arkemheen%20klein.pdf) is op basis van berekeningen in GIS 1193 meter (zie figuur 1). Daarnaast betreft het zowel voor het bedrijventerrein als het Natura 2000-gebied de uiterste hoekpunten van deze gebieden. Dit betekent dat de vermelde afstand geldt als de kortst mogelijke afstand.

Wanneer gekeken wordt naar de afstand en de ligging van beide gebieden, blijkt dat de raakvlakken tussen de grenszijden van beide gebieden relatief klein is, waardoor de vermelde afstand beschouwd moet worden als minimale afstand. Uit het voorgaande blijkt dat de vermelde afstand in de rapportage lager is dan de werkelijke minimale afstand. Hieruit volgt dat de stelling uit de zienswijze, waarbij de afstand tussen plangebied en Natura 2000-gebied aanzienlijk korter zou zijn, niet correct is.

Figuur 1 *Overzicht van hoe het plangebied en het Natura 2000-gebied Arkemheen zich in ruimtelijke zin ten opzichte van elkaar verhouden.*

Ad 2

De mogelijke effecten die als gevolg van de ingreep kunnen optreden op de kleine zwaan zijn beoordeeld aan de hand van een aantal verschillende aspecten. Effecten zijn onderverdeeld in ruimtebeslag (aanlegfase) en verstoring (gebruiksfasen).

Ruimtebeslag

Het onderdeel ruimtebeslag is beoordeeld op basis van de fysieke begrenzing van het plangebied volgens het planontwerp (zie figuur 1 uit de voortoets). Deze situatie komt overeen met de daadwerkelijke omvang van het projectgebied (27 hectare) en vormt het uitgangspunt in de voortoets. Op basis van het voorgaande blijft de stelling uit de voortoets 'dat de afwezigheid van actueel foerageergebied geen effecten heeft ten aanzien van actueel foerageergebied van kleine zwaan' correct aangezien het gebruikte argument, omtrent de ongeschiktheid van het plangebied als foerageergebied voor kleine zwaan, gebaseerd is op de juiste begrenzing van het plangebied.

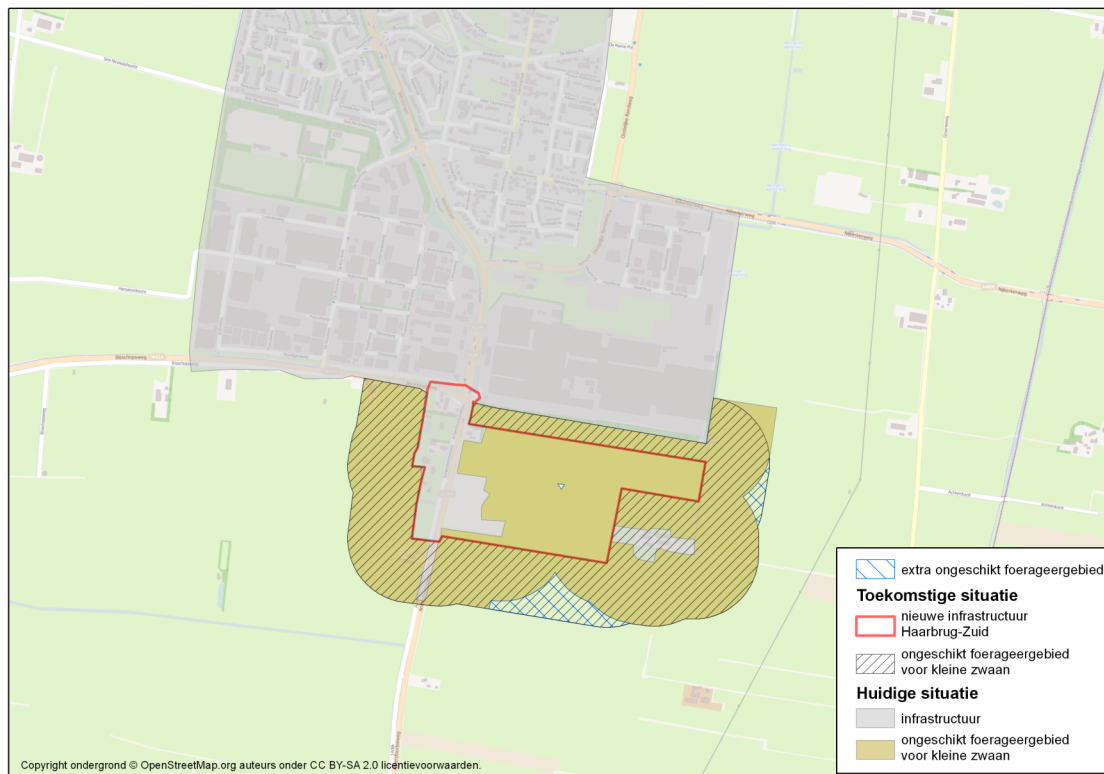
Verstoring

Het onderdeel verstoring is beoordeeld op basis van een kwantitatieve (theoretische) en een kwalitatieve benadering.

Kwantitatieve benadering

Volgens de toegepaste kwantitatieve methode is uitgegaan van een plangebied van 20 ha met daaromheen, in het open gebied, een theoretische verstoringzone van 200 meter breed. In deze aanpak is uitgegaan van een verkeerde opgave van de oppervlakte van het plangebied, aangezien het plangebied geen 20 ha maar 27 ha betreft. Daarnaast is gebruik gemaakt van algemene rekenregels. Hierbij is geen rekening gehouden met de aanwezigheid van bestaande infrastructuur ten zuiden van het plangebied in de vorm van bebouwing, beplanting en wegen. Voor deze landschappelijke elementen gelden namelijk dezelfde overwegingen met betrekking tot verstoringssafstanden ten aanzien van kleine zwaan. Identiek aan de wijze waarop dit is toegepast voor het plangebied Haarbrug-zuid.

Als gevolg van het voorgaande is de berekening nu in meer detail opnieuw uitgevoerd om het resultaat nauwkeurig in beeld te krijgen. Door gebruik te maken van geografische software (GIS) zijn de voorgaande aspecten voor de specifieke situatie in Haarbrug-zuid in detail ingepast in de ruimtelijke analyse. In de resultaten is onderscheid gemaakt tussen de hoeveelheid aan potentieel verstoord gebied in de huidige en in de toekomstige situatie. Daarnaast wordt de netto toename aan potentieel verstoord foerageergebied weergegeven als gevolg van de realisatie van Haarbrug-zuid (zie figuur 2).

Figuur 2 *Overzicht van het plangebied en de theoretische benadering van een 200 meter brede verstoringszone rond de reeds aanwezige infrastructuur (huidige situatie) in relatie tot een 200 meter brede verstoringszone rond de nieuwe infrastructuur (toekomstige situatie). De netto toename aan ongeschikt foerageergebied ten gevolge van verstoring (verstoring door aanwezigheid infrastructuur) is weergegeven in het blauw gearceerde gebied. Dit komt overeen met een netto afname van 3,38 ha aan potentieel geschikt foerageergebied voor kleine zwaan.*

De resultaten uit figuur 2 tonen aan dat de omgeving van Haarbrug-zuid in de huidige situatie voor het overgrote deel vallen binnen bestaande verstoringszones die het gevolg zijn van reeds bestaande infrastructuur. De realisatie en het gebruik van Haarbrug-zuid resulteert in een netto afname van 3,4 hectare aan potentieel geschikt foerageergebied voor kleine zwaan. Dit is aanzienlijk lager dan de 40 ha. die destijds in de voortoets als uitgangspunt is genomen op basis van algemene rekenregels. Uitgaande van een uniforme verspreiding van kleine zwaan over het Arkemheen en omgeving (+/- 2000 ha.) resulteert dit in een theoretisch verlies van 0,3 vogels (seizoensgemiddelde).

Kwalitatieve benadering

In de voortoets is vanwege de destijds weinig situatiespecifieke eigenschappen van de kwantitatieve benadering voornamelijk uitgegaan van een kwalitatieve benadering, aangezien deze meer details aan het licht brengt over de waarde die de omgeving van Haarbrug-zuid heeft als foerageergebied voor kleine zwaan.

In § 4.3 van de voortoets wordt vermeldt dat de planlocatie in de huidige situatie bestaat uit relatief extensief grasland. Hierdoor treedt er in de huidige situatie geen verlies op van graslanden die behoren tot actueel foerageergebied van kleine zwaan. Het preferente habitat van de kleine zwaan in de omgeving van Arkemheen bestaat voornamelijk uit de aanwezigheid van open voedselrijke (bemeste), cultuurgraslanden. Indien het plangebied op een 'kleine zwaan-vriendelijke' manier ingericht zou worden, kan het gebied in de toekomst een kleine meerwaarde hebben voor de kleine zwaan (echter zie onderdeel kwantitatieve benadering). In de rapportage zijn derhalve voor het bepalen van de aanwezigheid van de potentiële beschikbaarheid van foerageergebieden tevens de open gebieden in de ruimere omgeving, ondermeer de Eempolders, in de beoordeling meegenomen (interpretatie van externe werking). In hoofdlijnen betekent dit dat naast de beschikbaarheid van ± 2.000 ha aan graslanden in en rond Arkemheen er aanvullend ± 3.000 ha aan grasland beschikbaar is in de nabijgelegen Eempolders (zie voortoets § 4.3). Dit biedt ruimschoots voldoende foerageermogelijkheden om te voldoen aan het instandhoudingsdoel van 190 kleine zwanen (seizoensgemiddelde).

Conclusie

De omgeving van het plangebied heeft in de huidige situatie een relatief geringe betekenis als foerageergebied voor kleine zwaan. Dit wordt in de voortoets reeds vermeld op basis van de afwezigheid van open voedselrijke (bemeste), cultuurgraslanden dat als belangrijkste eis geldt als foerageergebied (voor in en rond Arkemheen). De lage potentiële waarde als foerageergebied voor kleine zwaan in de omgeving van Haarbrug-zuid wordt benadrukt wanneer uitgegaan wordt van de kwantitatieve benadering, waarbij uitgegaan wordt van een vergelijking tussen verstoringszone van 200 meter (zie voortoets § 4.3) voor de bestaande en toekomstige infrastructuur. Het voorgaande bevestigt de conclusie uit de voortoets dat als gevolg van de realisatie van Haarbrug-zuid geen negatieve effecten optreden ten aanzien van kleine zwaan.

Ad 3

De effecten van de realisatie van Haarbrug-zuid op het Natura 2000-gebied Arkemheen, zijn beoordeeld in de voortoets. Er is daarbij rekening gehouden met de activiteiten op het terrein en de mogelijke gevolgen voor de omgeving. Hiervoor zijn ondermeer verstoringsafstanden gehanteerd. Voor de toetsing van de effecten van Haarbrug-zuid is het in dit kader niet relevant om met effecten op de oorspronkelijke locaties van de bedrijven die verplaatst worden naar Haarbrug-zuid, te vergelijken.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met drs. J. van der Winden.

Akkoord voor uitgave:

Drs J. van der Winden, Teamleider

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Vollmer & Partners stedenbouw en landschap

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.